

w sprawie wniosku Uniwersytetu Opolskiego o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne prowadzonego na Uniwersytecie Opolskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 59/2023 dnia 9 lutego 2023 r. w sprawie oceny programowej kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne prowadzonego na Uniwersytecie Opolskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Uniwersytetu Opolskiego o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne prowadzonego na Uniwersytecie Opolskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim nie uzasadniają zmianę oceny pozytywnej z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat, wyrażonej w § 1 uchwały nr 59/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 9 lutego 2023 r.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdziło, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Opolskim nie w pełni umożliwia studentom kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się,
2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się,
10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów.

– zostały spełnione częściowo.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

Wydanie oceny pozytywnej na okres dwóch lat, uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie

wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Efekty uczenia się nie uwzględniają uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy, bowiem opis zakładanych efektów uczenia się, w kilku przypadkach sformułowano nieprawidłowo, w szczególności z zastosowaniem niewłaściwej terminologii, ogólnikowo, bez określenia zakresu przedmiotowego wiedzy do opanowania przez studenta oraz konkretnych umiejętności. Uczelnia nie uwzględniła poziomu złożoności umiejętności, które powinien osiągnąć absolwent kierunku, nie jest zatem możliwe dokonanie oceny, czy efekty uczenia się odpowiadają 6. Poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji, czyli poziomowi studiów pierwszego stopnia np. *K_U01 posiada umiejętność ustalania stanu faktycznego, wykładni przepisów i subsumcji jak i wyszukiwania, analizy, oceny, selekcji, interpretacji informacji, zasad, źródeł wiedzy pozyskanych w trakcie procesu kształcenia; K_U03 posiada umiejętność praktycznego wykorzystywania nabytej wiedzy w celu analizowania motywów, zachowań, działań, formułowaniu hipotez oraz zapobieganiu zjawiskom i zdarzeniom występującym w kontekście działalności podmiotów zaangażowanych w proces kreacji i funkcjonowania idei bezpieczeństwa wewnętrznego oraz dziedzin pokrewnych.*

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła, jak niżej.

„Po pierwsze, oceny – a zwłaszcza treść uzasadnienia oceny kryteriów nr 1, 2 i 10 – poddają w wątpliwość kompetencje materialne do przeprowadzenia wizytacji przez Zespół Oceniający PKA wizytujący kierunek *Bezpieczeństwo wewnętrzne* na Uniwersytecie Opolskim.

Efekty uczenia się dla tego kierunku są przypisane do dyscypliny wiodącej *nauki prawne* (70%). W związku z tym ocena prawidłowości ich sformułowania powinna zostać dokonana przez zespół mający w swoim składzie przedstawiciela tej dyscypliny. Tymczasem, w składzie zespołu oceniającego nie było ani jednej osoby reprezentującej nauki prawne, ani nawet dyscyplinę pokrewną, w której prowadzi się badania w dyscyplinie nauki prawne. W konsekwencji, członkowie zespołu oceniającego nie byli w stanie w pełni ocenić efektów uczenia się, nie mieli bowiem potrzebnej do tego wiedzy dyscyplinowej. Doprowadziło to do postawienia nieuprawnionych zarzutów co do jakości efektów uczenia się, w tym uznania za nieprawidłowy i niepoddający się weryfikacji efekt polegający na tym, że absolwent kierunku potrafi zastosować prawo, w tym ustalić stan faktyczny, wybrać normę prawną, dokonać jej wykładni, subsumpcji i wydać rozstrzygnięcie.

Zawarte w tym efekcie uczenia się elementy stanowią podstawę modelu stosowania prawa, czyli podstawowego narzędzia w pracy absolwenta każdego kierunku przypisanego do dyscypliny *nauki prawne*. Efekt ten musi być osiągnięty na każdym przedmiocie z tak zwanych dogmatyk prawniczych. Absolwenci kierunku podejmujący pracę w administracji, biznesie czy organach ochrony prawnej będą stosować przepisy, a często także wydawać rozstrzygnięcia, więc umiejętność prawidłowego stosowania prawa będzie im niezbędna. Zarzut, iż efekt ten nie może być zweryfikowany, można przypisać niedoświadczeniu członków zespołu orzekającego do oceny kierunku osadzonego w naukach prawnych. Ocena prawidłowości zastosowania przepisu jest przedmiotem zainteresowania nauk prawnych od początku ich

istnienia. Reguły inferencyjne pozwalające wydać prawidłowe rozstrzygnięcie i ocenić prawidłowość stosowania prawa przez inny podmiot są przedmiotem badań, w tym prowadzonych w UO, regulacji prawnej i analizy przez praktyków. Ustalenie czy student opanował tę umiejętność, nie nastręcza więc trudności specjalście. Podobnie w przypadku innych efektów uczenia się przewidzianych dla kierunku - ich spełnienie można zmierzyć. Podkreślamy, że zespół oceniający nie pytał o to, jak mierzymy realizację efektów uczenia się, ale oznajmił, że w jego arbitralnej ocenie są one niemierzalne. Za zdumiewające i nieodpowiadające prawdzie uważamy też stwierdzenie, że efekty uczenia się wymagają dostosowania do aktualnego stanu wiedzy. PKA w swojej uchwale nie wskazała, które to efekty lub elementy programu studiów są niezgodne ze stanem wiedzy i jak powinny być one zmienione. Jest to spowodowane zapewne tym, że PKA nie jest w stanie takiego uchybienia uzasadnić, a co za tym idzie zarzut ten jest gołosłowny.

Choć postępowanie akredytacyjne jest szczególnym postępowaniem administracyjnym, to obowiązują w nim podstawowe zasady rządzące wydawaniem rozstrzygnięć i ich uzasadnianiem. PKA nie może więc podejmować uchwał kierując się arbitralnie ustalonymi i niemającymi pokrycia w prawie i faktach kryteriami, a nadto jej zalecenia pokontrolne muszą być sformułowane tak, by można je zrealizować. Warunki te nie są spełnione w przypadku zaskarżonej uchwały.

Zarzuty w uchwale i jej uzasadnieniu ograniczają się do gołosłownego stwierdzenia, że "X jest nieprawidłowe." Tymczasem, by uchwała ta spełniała przesłanki ważnego aktu administracyjnego powinna zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. Innymi słowy, PKA powinna wskazać podstawę normatywną rozstrzygnięcia, to jest wzorzec, z którym porównywała zakwestionowaną praktykę, i uzasadnić w jaki sposób i w którym miejscu działanie ocenianej jednostki odbiega od wzorca. Ponieważ PKA jest również organem kontrolnym, wydaje zalecenia co do sposobów usunięcia nieprawidłowości. W przypadku zaskarżonej decyzji wymogi te nie są spełnione.

Postawione Uniwersytetowi zarzuty są oczywiście bezzasadne, nie poparte faktami ani konfrontacją z wzorcem normatywnym albo przykładami dobrych praktyk, a zalecenia pokontrolne są sformułowane tak, że UO nie będzie w stanie ocenić, czy podjęte środki zaradcze są zgodne z wyobrażeniami PKA. Co więcej, arbitralność zarzutów i nieostrość zaleceń pokontrolnych może prowadzić do wniosku, że niezależnie od tego, jakie działania podejmiemy, PKA może ponownie arbitralnie uznać je za nieprawidłowe, a uchwała została celowo sformułowana w sposób umożliwiający taką praktykę.

Jedną z podstawowych zasad prawa i postępowania administracyjnego jest zasada zaufania obywatela do administracji. Odnosi się ona także do relacji między PKA a ocenianą uczelnią. Uczelnia na bieżąco monitoruje poszczególne kierunki studiów i wprowadza zmiany wynikające z zaleceń pokontrolnych PKA, NIK, MEiN i innych organów. Uczelnia wielokrotnie była wizytowana przez PKA na większości prowadzonych kierunków i wprowadzała zmiany w efektach uczenia się, procedurach, programach studiów itd., które były wskazywane w zaleceniach pokontrolnych. Pomimo braku wcześniejszej wizytacji, zalecenia PKA zostały także zastosowane do programu studiów na kierunku „Bezpieczeństwo wewnętrzne”. W związku z tym zwracamy uwagę, że liczba godzin zajęć na kontrolowanym kierunku została dostosowana do wymogów zawartych w zaleceniach pokontrolnych kierowanych pod adresem Uczelni na innych kierunkach.”

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła informacji o podjęciu jakichkolwiek działań naprawczych, ograniczając swoje stanowisko do polemiki z tezami uchwały Prezydium PKA. Argumenty prawne podnoszone przez Uczelnię nie znajdują zastosowania w niniejszej sprawie, gdyż uchwała Prezydium PKA stanowi wyraz oceny eksperckiej, nie jest zaś rozstrzygnięciem, jak nie trafnie określa Wnioskodawca. Do czynności prowadzonych przez PKA nie mają też – generalnie - zastosowania przepisy Kpa, stąd brak podstaw do stosowania wymogów o jakich wywodzi Uczelnia, adekwatnych względem rozstrzygnięć administracyjnych.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

2. Liczne zakładane efekty uczenia się nie są specyficzne dla ocenianego kierunku, nie odzwierciedlają profilu ogólnoakademickiego, bowiem w bardzo ograniczonym zakresie uwzględniają kompetencje badawcze.

Stanowisko Uczelni

Stanowisko Uczelni odnoszące się do zarzutu 2 zostało przedstawione w zakresie stanowiska Uczelni sformułowanego względem zarzutu 1.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła informacji o podjęciu jakichkolwiek działań naprawczych, ograniczając swoje stanowisko do polemiki z tezami uchwały Prezydium PKA.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

3. Sposób opisu zakładanych efektów uczenia się sprawia, że bardzo utrudnione, a w niektórych przypadkach niemożliwe będzie skuteczne sprawdzenie i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studentów. Nieprawidłowości występujące w opisie efektów uczenia się sprawiają, że nie jest możliwe opracowanie rzetelnego i wiarygodnego systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów.

W odpowiedzi na zawarte w Raporcie zespołu oceniającego PKA zalecenia, Uczelnia zadeklarowała podjęcie działań naprawczych poprzez: powołanie zespołu roboczego, który podda ocenie całość efektów uczenia się i opracowanie propozycji zmian, które zostaną przedstawione do zatwierdzenia w drodze uchwały przez Senat Uniwersytetu Opolskiego. Z powodu wizytacji Komisji na kierunku administracja, prace nad korektą efektów uczenia się na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne będą realizowane w terminie późniejszym.

Analiza zadeklarowanych działań naprawczych pozwala stwierdzić, iż Uczelnia posiada świadomość potrzeby poprawy konstrukcji programu studiów. Na obecnym etapie działań korygujących można jedynie mówić o intencji, a nie o pełnym konkretnym zakresie zmian. Pełna ocena wprowadzonych przez Uczelnię zmian będzie można ocenić dopiero po wejściu w życie projektowanych zmian dlatego ocena kryterium pozostaje niezmienną.

Stanowisko Uczelni

Stanowisko Uczelni odnoszące się do zarzutu 3 zostało przedstawione w zakresie stanowiska Uczelni sformułowanego względem zarzutu 1.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła informacji o podjęciu jakichkolwiek działań naprawczych, ograniczając swoje stanowisko do polemiki z tezami uchwały Prezydium PKA.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Nakład pracy dla zajęć wyrażony w punktach ECTS nie jest zgodny z zapisami art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, bowiem liczba godzin nakładu pracy studenta przypadająca na punkt ECTS nie osiąga wartości 25-30 godzin.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła, jak niżej.

„Odnosnie do zarzutu nieprawidłowego odsetka punktów ECTS przypisanych do zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem prowadzących, to jest on nieprawidłowy na wielu poziomach. W związku z tym, że PKA tak, jak przy wszystkich innych zarzutach nie była w stanie przedstawić rozumowania prowadzącego do zakwestionowania prawidłowości stanowiska strony, polemika z tym zarzutem jest trudna, choć nie niemożliwa. Skarżący spróbował odtworzyć tok rozumowania PKA, sprowadzający się jak można założyć do następujących kroków:

1. Studia na danym stopniu mają N punktów ECTS;
2. Połowa punktów ECTS powinna być uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem prowadzącego;
3. 1 pkt ECTS tj. 25h-30h zajęć i pracy własnej studenta;
4. Liczba godzin dydaktycznych z bezpośrednim udziałem prowadzącego powinna być nie mniejsza, niż $0,5 \cdot N \cdot 25$ (lub 30, w zależności od tego czy PKA przyjmie arbitralnie wartość wyższą lub niższą);
5. Na studiach I stopnia tak wyliczona liczba godzin to 2250-3150h, na studiach II stopnia to 1500-1800h.

Przedstawiony tu i zastosowany zapewne przez PKA sposób liczenia godzin z udziałem prowadzącego jest w sposób oczywisty nieprawidłowy tak ze względów metodologicznych jak i prawnych.

Ten sposób obliczania minimalnej liczby godzin w harmonogramie jest nieprawidłowy metodologicznie. Punkty ECTS są miarą nakładu pracy studenta (na zajęciach i poza nimi), a nie miarą czasu spędzonego w sali ćwiczeniowej czy na wykładzie. 1 pkt ECTS to zgodnie z ustawą odpowiednik 25-30h pracy studenta łącznie na zajęciach i własnej. Nie ma podstawy, by przyjąć, że ten nakład pracy da się matematycznie rozdzielić na policzalną część zajęciową i pozostałe zadania. A nawet gdyby było to możliwe, nie otrzymalibyśmy wartości wskazującej na liczbę godzin zajęć tylko miarę nakładu pracy na ćwiczeniach czy wykładzie. Należy też podkreślić, że ustawodawca posługuje się dwoma różnymi miarami: punktami ECTS jako miarą nakładu pracy studenta (art.63 ust. 1 ustawy) oraz godziny zajęć, jako miara odnosząca się do czasu poświęconego na prowadzenie zajęć przez pracowników pierwszoetatuowych (art.73 ust. 2 ustawy). Stanowisko PKA byłoby zasadne tylko w przypadku, gdyby przepis wskazywał, że

połowa liczby godzin na studiach stacjonarnych ma być realizowana z bezpośrednim udziałem prowadzącego, bądź gdyby istniał ustawowy przelicznik punktów ECTS na godziny zajęć. Żaden z tych warunków nie został spełniony, więc zastosowany przez PKA sposób liczenia minimalnej liczby godzin w programie studiów w jednostkach mierzących nakład pracy studenta można porównać do mierzenia prędkości w kilogramach. Nieprawidłowy dobór jednostek pomiarowych to poważny błąd i jest niezrozumiałe dlaczego został popełniony przez Zespół, w którego skład weszli reprezentanci dyscyplin, w których posługiwanie się metodami matematycznymi jest standardem.

Prezentowane przez skarżącego stanowisko jest zbieżne ze stanowiskiem Ministra Edukacji i Nauki przedstawionym w Stanowisku w sprawie określania w programie studiów łącznej liczby punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia z 29.05.2019, zgodnie z którym: Nieuzasadnione jest automatyczne przeliczanie liczby godzin zajęć w ramach poszczególnych punktów ECTS poprzez przyjmowanie założenia uśredniającego, gdyż ustalenie tej liczby wymaga analizy programu studiów, zajęć w nim przewidzianych oraz zakładanego przez uczelnię udziału samodzielnej pracy studenta w ramach punktu ECTS w stosunku do łącznego nakładu pracy niezbędnego do osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla określonych zajęć (lub grupy zajęć)

Zgodnie z cytowanym dokumentem PKA powinna dokonać samodzielnie analizy czy stosunek liczby godzin z udziałem prowadzącego do liczby godzin samodzielnej pracy pozwala na zrealizowanie efektów uczenia się, przedstawić konkluzję i uzasadnienie, w tym metodykę stosowaną do dokonania obliczeń.

Po drugie taki sposób liczenia godzin jest arbitralny, bo PKA może przyjąć praktycznie dowolną liczbę godzin jako podstawę obliczeń, nie istnieje bowiem sposób, żeby metodami matematycznymi oddzielić w ogólnej liczbie punktów te związane z udziałem w zajęciach od pozostałych. Nadto przyjęty sposób liczenia godzin oznacza, że zdaniem PKA na 1 godzinę zajęć z bezpośrednim udziałem prowadzącego może przypadać maksymalnie 1 godzina pracy własnej studenta, co w przypadku studiów akademickich jest nieprawdopodobne. Co więcej, przy przyjętym przez PKA nieprawidłowym sposobie liczenia godzin z bezpośrednim udziałem prowadzącego niemożliwe byłoby prowadzenie zajęć w trybie asynchronicznym lub bez udziału prowadzącego. Nie dałoby się bowiem przypisać tym zajęciom punktów ECTS, albo należałoby przyjąć, że w przypadku przedmiotów realizowanych z bezpośrednim udziałem prowadzącego praca własna studenta nie jest potrzebna. Podsumowując: przyjęty przez PKA sposób liczenia godzin jest taki, że nie można stosując go zaprojektować studiów, na których prowadzone są zajęcia bez bezpośredniego udziału prowadzącego.

Po trzecie, przeciwko metodzie obliczeń przyjętej przez PKA przemawia treść rozporządzenia z dnia 27 września 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1861, tj. z dnia 18 marca 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 661). Zgodnie z § 3 ust 1 rozporządzenia w programie studiów określa się m.in.:

1. liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie;
2. łączną liczbę godzin zajęć;
3. łączną liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia.

Jak widać, podobnie jak w ustawie tak i w rozporządzeniu, wyraźnie odróżnia się dwie miary: liczbę godzin zajęć odnoszącą się do czasu, jaki student poświęca na naukę organizowaną przez uczelnię i punkty ECTS, będące miarą nakładu pracy studenta (czyli zupełnie inną miarą niż

liczba godzin). Należy podkreślić, że Minister Edukacji i Nauki w rozporządzeniu wyraźnie oddziela ogólną liczbę punktów ECTS potrzebną do uzyskania dyplomu na studiach na danym kierunku i stopniu od podzbioru tejże, jaką jest łączna liczba punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich. Jak zatem widać, w świetle obowiązujących przepisów decydująca wartość to liczba punktów ECTS przypisana zajęciom obejmującym bezpośredni kontakt studenta z wykładowcą, a nie liczba godzin zajęć w ramach danego kursu. Gdyby Minister uważał, że liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem wykładowcy jest istotna dla określenia czy mamy do czynienia ze studiami stacjonarnymi, wprowadziłby zapewne wymóg podania tej wartości w programie studiów.

W prawie istnieje nieusuwalne domniemanie racjonalności normodawcy, zgodnie z którym jego działania są uzasadnione i celowe. Skoro więc Minister uznał, że wystarcza, by w programie studiów wskazano liczony w punktach ECTS nakład pracy potrzebny do uzyskania efektów uczenia się w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem wykładowcy, niedopuszczalne jest stosowanie wobec ocenianego kierunku innych miar albo tworzenie własnych.

W tym stanie rzeczy stanowisko PKA odnośnie do liczby godzin w programie studiów jest w oczywisty sposób nieprawidłowe."

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje, które niwelują istotę zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

2. W przypadku studiów stacjonarnych liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć nie zapewnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się i jest niższa niż określona w art. 63 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

W odpowiedzi Uczelnia podnosi, że relacje ze studentami nie ograniczają się do pensum dydaktycznego i zajęć w sali wykładowej czy seminaryjnej. Uczelnia wymienia takie aktywności jak egzaminy, zaliczenia, kolokwia (i ich sprawdzanie), opieka nad kołami naukowymi studentów, czy też pełnienie funkcji przewodniczącego lub członka komisji egzaminów dyplomowych. W odpowiedzi Uczelnia podaje przykład, że aby uzyskać 4 punkty ECTS student ma 30 godzin wykładów i ćwiczeń, 50 godzin pracy własnej i 20 godzin innego kontaktu nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów opisywanych jako dodatkowe zaangażowanie nauczyciela (co Uczelnia wlicza do zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów).

Wliczanie do zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia i studentów innych form kontaktu kadry i studentów niż opisane w kartach zajęć jest działaniem nieuprawnionym. Ustawodawca w art. 63 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wyraźnie wskazuje, że dla studiów stacjonarnych co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. W cytowanym przepisie mowa jest o zajęciach, które

zgodnie paragrafem 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów powinny być określone w programie studiów wraz z przypisanymi do nich efektami uczenia się oraz treściami programowymi zapewniającymi uzyskanie tych efektów. Przytoczone przez Uczelnię formy kontaktu nauczyciela ze studentami nie są zajęciami.

Stanowisko Uczelni

Stanowisko Uczelni odnoszące się do zarzutu 2 zostało przedstawione w zakresie stanowiska Uczelni sformułowanego względem zarzutu 1.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelni nie przedstawiła informacji o podjęciu jakichkolwiek działań naprawczych, ograniczając swoje stanowisko do polemiki z tezami uchwały Prezydium PKA. Odnosząc się do argumentów Uczelni Prezydium PKA przyznaje, iż uczelnia korzysta ze swobody w zakresie konstruowania różnych elementów programu studiów. Przepisy prawa powszechnie obowiązującego nie definiują form dydaktycznych, ani nie tworzą jakiegokolwiek katalogu tych form. Dopuszczalne jest zatem określanie formy zajęć np. jako konsultacje, itp. W praktyce, uczelnie wskazują różne formy zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, jest to działanie dopuszczalne. Należy jednak wziąć pod uwagę, iż wskazanie danej formy zajęć jako zajęć z udziałem osoby prowadzącej (tzw. „godziny kontaktowe”), wymaga spełnienia określonych warunków normatywnych.

Skoro uczelnia wyodrębnia daną formę zajęć, to dla tej wyodrębnionej formy zajęć należy wskazać nie tylko liczbę punktów ECTS, ale i wszelkie inne, prawnie wymagane elementy, t.j. efekty uczenia się przypisane do niej, treści programowe, sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się przypisane do danej formy. Prawodawca postanowił bowiem jednoznacznie, iż przypisanie efektów uczenia się i treści programowych do zajęć winno nastąpić niezależnie od formy ich prowadzenia. Dlatego, w ramach weryfikacji działań uczelni, nie można uznać za wystarczające ogólne wskazania (ze strony uczelni), iż pewne godziny aktywności studenta są wliczane do godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. Aby wykazać prawidłowość swojego działania, uczelnia winna określić, jakie efekty uczenia się, jakie treści programowe, jakie sposoby weryfikacji i jakie sposoby oceny efektów uczenia się, zostały przypisane do danej formy zajęć.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

3. Efekty uczenia się nie zostały przypisane do poszczególnych etapów praktyk studenckich, a metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk nie zapewniają możliwości kompleksowej ich oceny. W efekcie nie wiadomo jakie efekty student osiągnie, na którym etapie praktyki oraz w jaki sposób zostały one zweryfikowane.

W odpowiedzi Uczelnia zapewnia, że dokonała już zmian w tym zakresie, jednak nie przedstawiła żadnych materiałów w tym zakresie. Efekty zmian ocenić będzie można dopiero po wprowadzeniu ich w życie oraz odbyciu przez pierwszych studentów praktyk zgodnie z nowymi regulacjami wewnętrznymi. Wobec powyższego zarzut należy podtrzymać.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie odniosła się bezpośrednio do zarzutu 3.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła informacji o podjęciu jakichkolwiek działań naprawczych, ograniczając swoje stanowisko do polemiki z tezami uchwały Prezydium PKA.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

4. Uczelnia nie opracowała procedur ewaluacji praktyk zawodowych ani kryteriów, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe.

Uczelnia poinformowała, że Dziekan Wydziału wystąpił już do Prorektor odpowiedzialnej za praktyki studenckie o wprowadzenie zmian w regulaminie praktyk, wprowadzenie zmian w instrukcji przebiegu praktyk oraz wprowadzenia zapisów dotyczących kryteriów, które powinny spełniać jednostki przyjmujące studentów.

Uczelnia podjęła prawidłowe działania naprawcze, jednak ich efekty ocenić będzie można dopiero po wprowadzeniu zmian w życie oraz odbyciu przez pierwszych studentów praktyk zgodnie z nowymi regulacjami wewnętrznymi.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła, jak niżej.

„Jednocześnie wskazujemy, że w wyniku wielokrotnych wizytacji PKA na Wydziale Prawa i Administracji UO nigdy nie zakwestionowano ani zasad kierowania na praktyki i ich prowadzenia, ani sposobu ich oceniania (!). Jeśli PKA uznała za stosowne odejść od swojej dotychczasowej linii orzeczniczej tylko w wypadku wizytowanego kierunku „Bezpieczeństwo wewnętrzne”, winna była swoje stanowisko uzasadnić i wskazać przykład dobrej praktyki i wzorzec normatywny, będący podstawą zalecenia.

W przypadku gdy, co ma miejsce w przedmiotowej sprawie, nie ma rzetelnego uzasadnienia ani wzorca kontroli, nie można czynić skarżącemu zarzutu z tego, że dostosowała swój system jakości kształcenia do modelu aprobowanego dotychczas przez PKA.”

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła informacji o podjęciu jakichkolwiek dalszych działań naprawczych, ograniczając swoje stanowisko do polemiki z tezami uchwały Prezydium PKA.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

W odniesieniu do kryterium 10:

Polityka jakości kształcenia nie w pełni spełnia swojej rolę w zakresie projektowania, monitorowania oraz doskonalenia programu studiów w szczególności w zakresie sformułowania efektów uczenia się, ich specyficzności oraz sposobu ich weryfikowania, a także wymiaru zajęć prowadzonych przy bezpośrednim udziale nauczycieli akademickich i innych

osób prowadzących zajęcia oraz studentów, a także warunków jakie powinny spełniać jednostki przyjmujące studentów na praktyki.

Uczelnia w odpowiedzi na raport PKA zapewnia o wprowadzeniu i wdrożeniu skutecznych działań naprawczych jednak są to zapewnienia o charakterze deklaracyjnym. Skuteczność zmodyfikowanego systemu jakości kształcenia będzie można ocenić po jego zmianach i wprowadzeniu tych zmian w życie. Dlatego ocena tego kryterium pozostaje bez zmian.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła, jak niżej:

„Jeśli chodzi o zarzut nieefektywności polityki jakości UO, to jest on również nietrafiony. Uchwała nie zawiera żadnych zarzutów co do treści polityki. Zawierać ich nie może, bo polityka jest sformułowana prawidłowo. Dokumenty takie jak polityka jakości są tzw. „soft law” i wskazują cel, do którego osiągnięcia organizacja dąży. Sformułowany w uchwale zarzut nieprawidłowości w realizacji kryterium 10 odnosi się w istocie do czegoś innego niż polityka jakości, a mianowicie do realizacji procesu kontroli wewnętrznej. PKA zarzuca skarżącemu nie, że ma wadliwą politykę jakości (który to zarzut jest nieprawdziwy), ale że w procesie kontroli wewnętrznej zespół zarządzania jakością ma inne stanowisko niż PKA co do prawidłowości procedur i procesów. Również i to stanowisko jest błędne, a w dodatku wykracza poza zakres kognicji PKA

Po pierwsze, odmienna ocena faktów i prawa nie przesądza o wadliwości systemu. Po drugie, system zarządzania jakością ma wychwytywać dobre praktyki i je rozpowszechniać, tudzież identyfikować ryzyka i nieprawidłowości i im zapobiegać. Nie oznacza to, że dobrze działający system musi być idealny i pozwalać na zidentyfikowanie przypadków, kiedy PKA uzna dotychczas prawidłowe działania za nieprawidłowe. Po trzecie, kryterium 10 odnosi się do polityki jakości (ta jest prawidłowa), a więc nie daje PKA podstaw do dokonywania oceny systemu kontroli wewnętrznej.”

Stanowisko Prezydium PKA

Nieprawidłowości w zakresie zarzutów ocenionych wyżej świadczą, iż system zapewniania jakości kształcenia nadal nie w pełni zapewnia skuteczne działania w zakresie projektowania, monitorowania i doskonalenia programu studiów, w tym diagnozowania uchybień.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się dostosować opis efektów uczenia się do właściwego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.
2. Zaleca się sformułowanie zakładanych efektów uczenia się w taki sposób, by były one specyficzne i zgodne ze stanem wiedzy w zakresie dyscyplin, do której przyporządkowano kierunek.
3. Zaleca się opracowane w programie studiów rzetelnego i wiarygodnego systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się dostosowanie punktacji ECTS określonej w programie studiów, tak aby co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów była uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, to jest do przepisów określonych art. 63 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
2. Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się dla praktyk zawodowych oddzielnie dla każdego etapu praktyk oraz stworzenie skutecznego systemu ich weryfikacji.
3. Zaleca się opracowanie procedur ewaluacji praktyk zawodowych i kryteriów, które muszą spełniać placówki przyjmujące studentów na praktyki zawodowe.

W odniesieniu do kryterium 10:

Zaleca się doprecyzowanie i wdrożenie procedur wykrywania, monitorowania i korygowania nieprawidłowości procesu kształcenia, w tym w szczególności w zakresie formułowania efektów uczenia się, ich specyficzności oraz sposobu ich weryfikowania, a także wymiaru zajęć w bezpośrednim kontakcie nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające kierunek bezpieczeństwa wewnętrzne uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2024/2025.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Opolskiego.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Tadeusz Stanisławski
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/